

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . K 26.—
za pol leta " " " 13.—
za četrt leta " " " 6-50
za en mesec " " " 2-20
za Nemčijo celoletno " 29.—
za ostalo inozemstvo " 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . K 24.—
za pol leta " " " 12.—
za četrt leta " " " 6.—
za en mesec " " " 2.—
V spravi prejemam mesečno K 1-70

SLOVENEK

Inserati:

Enostolpna poltivrsta (72 mm):
za enkrat . . . . . po 15 v
za dvakrat . . . . . " 13 "
za trikrat . . . . . " 10 "
za večkrat primeren popust.

Poslano in rekl. notice:

enostolpna poltivrsta (72 mm)
30 vinarjev.

Izhaja:

vsak dan, izvenim nedelje in
praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6.
Avstr. poštna bran. račun št. 24.797. Ogrske poštna
bran. račun št. 26.511. — Upravniškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 8 strani.

Razsodnost!

Diplomatični položaj, kakor se zdaj pred našimi očmi razvija, je za našo državo vse preje nego ugoden. Posredovalni predlogi francoskega ministrskega predsednika in ministra za zunanje zadeve Poincarésa dokazujejo, da vlada na strani tripelentente Francija-Rusija-Anglija glede balkanskega vprašanja v bistvenih rečeh soglasje, da pa avstrijska diplomacija s tem ni zadovoljna. Status quo je vun, zoper bulgarsko teritorialno ekspanzijo nima nobeden ničesar, da Turek le še v Carigradu ostane. Grčiji ne bodo nasprotovali, morebiti ji celo Solun prepustijo, Rumunija dobi kako odškodnino, le zaradi Srbije in Črne gore so stvari še zelo nejasne. Srbija hoče na vsak način kos jadranskega morja, avstrijska diplomacija pa tega noče, sklicujoč se na to, da je ozemlje okoli Medue, Drača in Skadra albansko ter razširja danes po svetu neko silno energično izjavo, v kateri grozi z vojsko!

Stvar je zelo resna. Gotovo se nam namreč zdi, da ostale velesile tem srbskim težnjam ne nasprotujejo. Angliji je n. pr. povečanje vpliva Avstrije na Jadranskem morju že dolgo neljub, Rusija bi bila tudi vesela, ako bi Avstrija na morju ne dobila prevelike moči, Francija si v Sredozemskem morju menj kot le kedaj želi kakega novega konkurenta, in Italiji se mora srce smejati, ako kaka druga država zasede kos jadranske obali, če že Italija ne sme dobiti Valone in Drača. Očitno je, da smo tudi s svojo zahtevo, da naj kos albanske jadranske obale od Skadra do Drača ostane v nevtralnem, oziroma albanskih rokah, osamljeni. To potrjuje danes tudi napoloficiozno poročilo iz Rima.

Kaj je naše stališče?

Naše stališče ostane slejkoprej isto, da namreč tudi zaradi Sv. Ivana v Meduji ne sme naša diplomacija riskirati svetovne konflagracije. Ako Grki dobe Solun, je čisto naravno, da tudi Srbija dobi svoj kos ob morju, ki ga nujno rabi, danes še bolj kot kdaj, ko se to znatno povečala. Ta pot do morja bo živahni srbski trgovini silno pomogla in bo povzdignila srbski budget, ki se bo spričo potrebe velikih investicij v od Turkov skrajno zanemarjeni Stari Srbiji zelo obremenil. Gospodarska okrepitev Srbije bo pa tudi nam v zelo veliko korist, ker bo napravila srbski trg še veliko bolj vzprejemljiv za izdelke naše industrije. Čim bogatejši bodo Belgrad, Sofija in Bu-

karešt, tem bogatejša bosta tudi Dunaj in Pešta, piše zelo prav bivši minister grof Julij Andrássy v »N. Fr. Pr.« od 5. novembra. Da pa Srbija svoje pozicije na Jadranskem morju ne bo nam v škodo politično izrabljala, to je popolnoma od nas odvisno. Dr. Licht je na shodu v Moravski Ostravici čisto umestno opomnil, da nam je treba le drugače nasproti Hrvatom postopati, da se sedanji položaj na Balkanu nam v prid obrne. Srbija nam bo jako rada podala roko, ako se bomo z njo zvezali v korist naših in srbskih Jugoslovanov.

So nekateri vročekrvni Nemci, ki se zanašajo na to, da bo Nemčija stala na strani avstrijske diplomacije. Kakor je že dr. Licht na imenovanem shodu energično naglašal, je ta račun popolnoma napačen. In res se niti neoficielnih niti oficijelnih Nemčija saj do danes ni še niti najmanj nam v prid oglasila. Nemčija dobro ve, kaj bi to zanj pomenilo. Ona ve, da v tem slučaju riskira konflikt z Rusijo, kjer ima velike gospodarske interese glede svojega velikega izvoza v to državo, ve, da bi imela računati tudi s Francijo, in, kar je še več, z Anglijo, ki komaj čaka, da bi nemško moč na morju oslabil.

Sicer pa Nemčija na Balkanu zasleduje čisto drugačno politiko, kakor si jo nekateri v Avstriji predstavljajo. Nemški balkanski politiki je odkazal smer Bismark in tej smeri Nemčija tudi danes še sledi. Le nekaj zgledov, kakšna je ta politika!

Bismark je dejal v nemškem državnem zboru:

»Naravno je, da imajo prebivalci donavskega porečja potrebe in načrte, kateri segajo preko današnjih meja avstro-ogrške monarhije. Toda ni naloga nemške države posoditi svoje podanike za uresničenje teh želja naših sosedov. Ohranitev avstro-ogrške monarhije kot neodvisne močne velesile je za Nemčijo potrebna vsled ravnovesja v Evropi, za kar moremo mi svoje dežele, ako nastopi taka potreba, s mirno vestjo tvegati. Toda na Dunaju se morajo varovati zvezo z Nemčijo tako razumovati, da bi stavljal na nas zahteve preko te asekurance in hoteli izvajati iz te zveze dolžnosti, za katere ni bila sklenjena.«

Drugič je dejal Bismark tik pred berlinskimi kongresom:

»Jaz sem že rekel, da jaz k aktivni udeležbi Nemčije pri balkanskih stvareh ne bom svetoval, dokler ne vidim v vsem tem nobenega interesa za Nemčijo, ki bi bil zdravih kosti enega samega pomoranskega musketirja vreden. Jaz izrecno mislim, da moramo s krvjo naših ljudi in vojakov štediti, ne pa zavzeti se za samo-

voljno politiko, do katere nas noben interes ne sili. Mi smo tu najmanj udeleženi. Imamo samo nalogo posredovanja ali saj lokalizacije, da iz orientalske vojske ne nastane evropska, da ne nastane vojska med dvema evropskima velesilama.«

In leta 1886 v državnem zboru, ko se je začela velika napetost med Avstrijo in Rusijo:

»Ponavljam, kar sem svojčas z zelo izrabljenim in prežvekovanim izrekom o kosteh pomoranskega grenadirja mislil: orientalsko vprašanje za Nemčijo ni bojno vprašanje. Mi se glede tega vprašanja ne bomo dali od nikoogar zapeljati, da bi prišli navskriž z Rusijo.«

In o trozvezi je dejal isti Bismark:

»Internacionalna politika je nekaj tekočega, kar se pod gotovimi pogoji ustali, a se pri izpremembi atmosfere vrne v svoje prvotno stanje. Pri vseh državnih pogodbah, v katerih so pogojene kake dolžnosti, se molče predpostavlja: rebus sic stantibus — dokler stvari tako ostanejo. Trozveza je strateška pozicija, ki je bila spričo ob njenem sklepu pretečih nevarnosti potrebna, a večne veljave pač ne more imeti, in bilo bi nemodro, če bi se take pogodbe smatrale za trdno podlago za vse eventualnosti.«

Skratka: ustvaritelj trozveze se ni hotel nikoli nasproti Avstriji pod vsakim pogojem obvezati za slučaj konflikta Avstrije z Rusijo. Da nemška diplomacija tudi danes tako misli, dokazujejo jasna znamenja. Čemu bi se neki Nemčija — če pustimo na stran Rusijo — tudi balkanski zvezi zamerila? Ali ne bodo njeni gospodarski interesi v slučaju balkanske zmage in iz nje pohajajoče nove politične situacije na tem polotoku še boljše zavarovani, kakor so bili pod turškim gospodstvom? Nemčija razun tega tudi že računa z likvidacijo azijske Turčije, ki bo evropski prej ali slej nujno sledila. Ali naj se zdaj Nemčija zaplete zaradi nas v spor s tisto Rusijo, Anglijo in Francijo, ki imajo v Perziji, Siriji, Egiptu in Mali Aziji največ govoriti?

Kdor torej v sedanjem mednarodnem položaju računa z Nemčijo kot s faktorjem, ki se bo na vsak način in pod vsakim pogojem postavil na stran vsaki težnji avstrijske diplomacije, se hudo moti. Menda tudi na Dunaju niso tako naivni in zato se nam opomini »Fremdenblatta«, naslovljeni na srbsko addresso, zde premalo premišljeni. Mogoče, da naši diplomati tega tako hudo ne mislijo in hočejo le z energijo (ki je pa veliko prepozna) kolikor mogoče več iz svojega poloma rešiti. Toda tudi v tem slučaju ne ravnajo prav. Take grožnje zapu-

ste namreč globoko sled, naj so potem več ali manj resno mišljene. In dražiti v sedanjem stanju srbski narod, je zelo lahko mišljeno. Pripomnimo, da naši diplomati s tem odbijajo od sebe vso balkansko zvezo, ki je solidarna.

Ne tajimo, da je francoski predlog, naj Avstrija izjavi, da na Balkanu nima nobenih interesov, za našo diplomacijo hud udarec, tembolj, ker se tudi Rusija z nami očitno igra, ker je dejansko popolnoma na stališču, izraženem od Francoske. Rusija sicer tudi izrečno zahteva, da se Srbiji dohod od Adrije dovoli. Našim diplomatom pa ne ostane nič drugega nego potegniti edino pametne konsekvence iz prejšnjih grehov. Na kaj se moremo opirati, ako hočemo Srbiji trgovinskopolitično pot do Jadranskega morja odreči? Ta težnja ima za seboj zgodovino in življenjske potrebe enega celega naroda. Ali je to nujno v nasprotju z našimi interesi? Je pač, a le pod pogojem, da hoče naša diplomacija še nadalje tirati protislovensko politiko, sicer pa ne! To naj na Dunaju zdaj dobro pretehtajo. Od njih je odvisno, ako se ohrani Evropi mir ali pa nastane požar, v katerem Avstrija ne tvega samo svoje bodočnosti, marveč i svoj obstoj. Nemčiji pa je končno vseeno, kaj se zgodi z Avstrijo; ona nima nič izgubiti. Zato je svetovati naši diplomaciji, da se spoprijazni tudi z mislijo, da postane košček jadranske obali srbski. Čimbolj se pa bomo z različnimi energičnimi izjavami oglašali, tembolj bomo na koncu blamirani.

Dr. Šusteršič za balkanske Slované.

Včeraj je razpravljal zunanji odsek avstrijske delegacije. Poročevalec marki Baquehem podčrtava miroljubnost naše politike in naglašja, da hočemo jasnost z vsemi balkanskimi državami, tudi s Srbijo. — Dr. Baernreither hoče, da zasledujemo nasproti balkanskim državam lojalno odkrito politiko. Sviri, naj se ne zavzamemo preveč za Albance. — Dr. Ellenbogen svetuje, naj se sedanje stanje na Balkanu brezpogojno prizna.

DELEGAT DR. IVAN ŠUSTERŠIČ

slavi slavne zmage balkanskih držav, ki nimajo zglede, zmage, ki so ustvarile nov status quo in ustvarile mesto Turčije balkansko zvezo, iz katere se najbrže ilirsko carstvo razvije.

Vsi bodo potrdili stališče grofa Berchtolda, da se obstoječa dejstva akceptirajo, zato pa moramo tudi posledice izvajati. Evropska Turčija mora popolnoma likvi-

LISTEK.

Vojna na Balkanu in Finžgarjeva povest davnih dedov.

Pravkar se odigrava na balkanskem polotoku velika zgodovinska drama. Jugoslovanstvo, ki je tu v storodavnem času ustvarilo velika kraljestva, ki so pa vsled medsebojnih razporov in nesrečnega verskega razkola podlegla v 14. in 15. stoletju silovitemu navalu divjega osmanskega plemena — se zopet dviga, je svoje stile združilo in je na tem, da turško gospodstvo docela stre ter pribori krščanstvu popolno zmago nad nekulturnim izlalom.

Tekom te historične borbe, za katero se Slovenci kot najsevernejša in najbolj ogrožena veja jugoslovanstva prav posebno zanimajo in od katere sta v marsičem njihova nadaljna usoda in razvoj odvisna, je izšlo monumentalno zgodovinsko delo našega F. S. Finžgarja »Pod svobodnim solncem«, ki nam v mojsterskih barvah slika vzhajajočo moč slovenskega rodu v času, ko se stari vek preliva v srednji, ko so Slovani pravkar prišli v Evropo in začeli zasedati balkanski polotok, kjer je vladal ponosni Bizanc.

Roža svetlá.

Angleški spisal H. R. Haggard.

(Dalje.)

»Odkod pa imate ta prstan?« je rekla s strahom in začudenjem v obeh. To je — —

»Od nekoga, ki mu je bil dan in ki nama je poveril neko sporočilo. Veste, govorimo naravnost drug za drugim. Vi veste precej o naju dveh; čeprav pa se je nama zdelo umestno nadejati si imena romarjev, ni na celi stvari ničesar, da bi se morala sramovati, zlasti ker pravite, da najina skrivnost ni nobena skrivnost, kar vam prav rad verujem. Ker pa je zdaj najina skrivnost izdana, pojdeva izpod vaše strehe ter se podava k našim ljudem v trdnjavo, kjer bova gotovo dobrodošla, posebnost če jim poveva, da nisva hotela še nadalje bivati pod streho ženske, ki so ji rekli vohunka in v kateri sva našla hčere Al Džebalove. Zatem nemara ne ostaneš dalje v Bejrutu, kjer vohunke in hčere Al Džebalove niso dobrodošle, kot doznajemo.«

Ona pa je poslušala nepremičnega obraza in odgovorila:

»Gotovo sta slišala, da so pred kratkim tukaj sežgali eno izmed nas, ki ji je bilo tako ime, kot čarovnico, ali ne?«

»Da,« je segel v besedo Wulf, ki je sedaj prvokrat čul to novico, »slišali smo o tem.«

»In nameravata poskrbeti meni enako usodo? Vesta, bedaka, jaz vaju morem usmrtiti, predno se premakneta z mesta.«

»Vi mislite, da morete,« je rekel Godvin, kar se mene tiče, sem prepričan, da to ni usojeno, in prepričan sem tudi, da nam vi prav tako malo želite škodovati, kot midva vam. Da povem odkrito, za naju je potrebno, da obiščeva Al Džebala. Ker nas je naključje pripeljalo skupaj — ako je to naključje — ali nam hočete pomagati pri tem, kakor mislim, da morete, ali pa si morava poiskati druge pomoči?«

»Tega ne vem. Povem vam čez štiri dni. Ako nista s tem zadovoljna, pojdiva, ovdita me, jaz pa bom storila svoje.«

»Kje pa je poroštvo, da tega ne storite, ako sva midva zadovoljna?« vpraša Wulf.

»Zadoščati vama mora beseda, hčere Al Džebalove. Drugega porošstva vama nimam dati.«

»To lahko pomeni smrt,« reče Wulf.

»Ravnokar ste dejali, da vama smrt ni usojena, in dasi sem iz posebnih svojih vzrokov iskala vaše družbe, ni-

dirati. Najmanjši ostanek turškega posestnega stanja v Evropi bi tvoril bacil, ki bi vedno povzročal nemire. Ni dovolj, da postopamo složno z našimi zavezniki, marveč mora se iskati in doseči jasno in lojalno sporazumljenje z Rusijo. Ni v interesu monarhije, če ostanejo Dardanele zaprte. Tudi Srbiji se ne sme dohod k morju zabraniti. Največji naš interes je, da se kolikor mogoče malo v balkanske zadeve vmešavamo.

Govornik graja nato dualizem, ki je tudi povzročil napačno politiko nasproti Jugoslovanom. Poraz Turčije pomenja tudi konec dualizma. Nemogoče je zdaj nadaljevati dosedanja jugoslovansko politiko, ko mejimo ob veliki slovanski državi, kjer vladata svoboda in pravica, da si ljudstvo samo določa politično smer. Jugoslovani v monarhiji, ki so za moč in slavo monarhije že prelili cele reke krvi, se odklikujejo z ravno tistimi vojaškimi čednostmi, s katerimi se odlikujejo njih bratje po rodu v balkanskih državah, a lastne svobode si ne morejo priboriti. Dosedanji položaj je nevzdržljiv.

Po dr. Šusteršičevem govoru zahteva delegat Grabmayr, naj se trozveza obnovi.

Izjava vodilnega poljskega politika.

K r a k o v, 5. novembra.

Nek vodilni poljski politik je tako-le preciziral nasproti korespondentu »Slovenca« svoje mnenje o jugoslovanskem vprašanju in o stališču, katero naj zavzame Avstrija:

»Gre se za to, če dobi Srbija pot do morja ali ne. Menim, da Avstrija more v to privoliti. Avstrijska politika se mora namreč razvijati v dveh smereh: prvič, da stoji v dobrih razmerah z balkansko zvezo, drugič, da se monarhija preosnuje na tak način, da zadobe južni Slovani v monarhiji glas enak kot ga imajo Nemci in Madžari. Seveda ne morejo pri tej izpremenci molčati Čehi in Poljaki. Radi tega vidim v bližnji prihodnosti revizijo avstrijske konstitucije. Ako Avstrija razume svojo lastno korist in nastopi, kar zadeva južne Slované, tako pot, se bo njen antagonizem z Rusijo izbojeval na severu.

Pred našimi očmi stoji slika:

1. Avstrija kot država slovanska in katoliška. 2. Rusija pravoslavna in 3. samostojne državne formacije jugoslovanske (balkanske). Pribiti je pa treba, da ta slika se bo samo takrat uresničila, ako Nemci (nemška država) ne bodo imeli dovolj sil, da bi zadostili svojim željam po poljskem kraljestvu. Vojna z Avstrijo in Rusijo ne bo mogla biti torej lokalizirana, ampak bo morala za sabo potegniti tudi obračun Francije in Anglije z Nemčijo.«

Državni zbor.

D u n a j, 6. novembra.

Iz proračunskega odseka. Uspehi.

Zavlačenje obravnave proračunskega odseka je strankam večine postalo jako neprijetno. Kakor kaže dosedaj razvoj debate, ne bo odsek obdelal tekoči teden niti finančnega ministrstva. Ubiti jugoslovansko obstrukcijo je nemogoče. O tem so prepričane vse stranke, zlasti ker poznajo žilavost in vztrajnost naše delegacije. Zato je mogoč zanje samo en izhod: storiti vse, da se vendar enkrat končajo neznosne razmere na Hrvaškem. Prve korake so sto-

mam še prepira z vama — doslej. Izberita si svojo pot. Povem pa, ako gresta, ko sta poznavajoč arabsčino slučajno doznala mojo skrivnost, bosta umrla, in da sta na varnem, ako ostaneta — saj dokler sta v tej hiši. To vama prišegam pri znamenju Al Džebalovem,« in sklonila se je ter se dotaknila prstana v Godvinovi roki; »pomnita pa, da za prihodnost nisem odgovorna.«

Godvin in Wulf sta se spogledala. Nato reče Godvin:

»Mislím, da ti smeva zaupati in ostati,« ob teh besedah se je nasmejala, kot da bi jih bila vesela, nato pa je rekla:

»Ako hočeta iti zdaj na izprehod, gosta Peter in Janez, pokličem sužnja, da vama kaže pot; čez štiri dni pa govorimo nadalje o vajini poti.«

Suženj je prišel z mečem v roki ter ju spremil v Jutrovsko mesto, kjer jima je bilo vse tako novo, da sta pozabila na vse svoje križe in težave in samo opazovala novo življenje okoli sebe. Opazila sta, ko sta hodila po takih delih mesta, kjer ni bilo videti Frankov in kjer so jih prerokovi služabniki srdito pogledovali, da je bila navzočnost Masudinega sužnja zadostna, da jih je obvarovala vsakega napada, zlasti ko so se vpričo njega celo s turbani pokriti Saraceni dregali drug drugega in obrnili v stran. Po izprehodu sta se vrnila zopet v krčmo ne da bi srečala kakega znanca, razven dveh romarjev, ki sta se ž njima vozila

rili v tem oziru Poljaki, ki so se obrnili do svojega delegata Stapinskega v Budimpešto, naj na odločilnem mestu posreduje v zmislu hrvaških pritožb. Vršijo se tudi pogajanja s člani slovensko-hrvaškega kluba, ki pa še niso rodila nikakega pozitivnega uspeha.

V današnji seji je za finančnim ministrom, ki se je pečal obširno z izpreminjalnimi predlogi glavnega poročevalca Steinwenderja, govoril dr. Dulibič dopoldne in popoldne.

Izjavil je, da smatra za srčno dolžnost, da kot Hrvat pozdravi svoje brate jugoslovanske junake, ki žrtvujejo svoje življenje za svobodo tlačanih bratov in za veličino in sijaj domovine. Govornik opisuje žalostne razmere, v katerih se nahajajo Jugoslovani naše monarhije. Edini po jeziku in teritoriju so v državi tako razdeljeni, da je nemogoč pravi gospodarski, kulturni in politični napredek. Z ozirom na razmere v banovini so ostale vse izjave parlamenta in vlade prazne besede. Parlament in vlada sta dokazala, da nimata nikake moči. Ako ne moreta niti tega doseči, da se na Hrvaškem zopet vzpostavi ustavna vlada, kako naj potem varujeta materialne interese narodov in dežel? Zato sta vlada in parlament in vse njuno delo brez vrednosti! Govornik se bavi z zunanjo politiko, v kateri so se merodajni faktorji izkazali nesposobne. Po ekspoziciji zunanjega ministra se zdi, da je končno zmagala pamet in da se noče jugoslovanskim junakom kratiti blagoslov svobode in sreče, ki so ga priborili s silnimi žrtvami. Na razne prigovore od vladne strani radi ostrega nastopanja jugoslovanskih poslancev opozarja govornik, da traja komisariat že osem mesecev in da je med tem vlada postopala kakor velevlasti v Makedoniji, kjer so vedno obetale, da se bo kmalu izvršila izprememba, pa smo danes na slabšem. Ni nam mogoče, da bi še sploh komu verjeli.

Ker je poleg poslancev Gostinčarja, Jarca in Dulibiča prigašenih še mnogo drugih poslancev k besedi in ker so naši poslanci vložili mnogo izpreminjalnih predlogov, je gotovo, da odpora naših poslancev ne bo mogoče zlomiti, zlasti ker sta se jim pridružila tudi dva Rusina. Poslanec dr. Tresič, ki se je tudi izjavil za taktiko hrvaško-slovenskega kluba, je bolan in vsled tega ne more sodelovati.

Iz delegacije.

O vtisu, ki ga je napravil Berchtoldov ekspozé, kateri se zdi ultravladinovskemu »Slovenskemu Narodu« tako strašno pomemben, se nam iz krogov naših delegatov poroča:

Kakor hitro je bilo konstituiranje delegacije gotovo, je vse hitelo v odsek za zunanje zadeve, ker je minister grof Berchtold naznanil, da bo takoj podal svoj ekspozé v avstrijski delegaciji. To se je zgodilo na izrecno željo cesarjevo, ker se bo menda oziral v svojem prestolnem govoru na ministrov ekspozé. Drugekrat je namreč najprej prestolni govor in potem kot parafraza prestolnega govora ministrov ekspozé.

Toda radoznalost delegatov ni bila zadovoljna. Ko je Berchtold končal svoj govor, se je slišalo: **To nam je itak že znano!** Radi tega nismo prišli sem!

Delegatje so poslušali ekspozé popolnoma tiho, le ko je minister povdarjal, **da bo naša država šla zmagovalcem glede njihovih aspiracij v dalekosežni meri naspro-**

na ladji. Ta dva sta se zelo čudila, ko sta brata hodila po Saracenskem delu mesta; čeprav je bilo mesto v rokah kristijanov, vseeno ni bilo za Franke varno hoditi.

V svoji sobi sta se tiho razgovarjala in posvetovala, kaj jima je storiti. Toliko je bilo že sedaj jasno, da so ju tukaj nekateri spoznali in da jim tudi njihov namen ni neznan, zato nista kar nič dvomila, da bo sultan Saladin kmalu dobil sporočilo, da sta tukaj. Od kralja in krščanskih velikašev v Jeruzalemu sta pričakovala le malo pomoči, ker bi s tem povzročili odkrit razpor s Saladinom; tega so se pa Franki bali, ker niso bili pripravljene zanj. Zato bi ju najbrže hitro poslali domov, da bi se ognili neprilike, priti s Saladinom v navzkrižje. Čim več sta govorila o teh stvarih, tem bolj sta bila v zadregi.

»Stric nama je resno naročil, poiskati tega Al Džebala,« reče Godvin; in čeprav je to jako nevarno, mislim, da storiva najbolje, da ga ubogava. Ako so vsa pota polna trnja, kaj je na tem, ktero si izbereva?»

»Dobro,« odgovori Wulf. »Navelical sem se že teh dvomov in skrbi. Ravnajva se po stričevi volji in pojediva k starcu gorā; za ta namen je vdova Masuda po mojih mislih ravno prava ženska, da nama pomaga. Ako na poti umrjeva, no, imela bova vsaj prijetno zavest, da sva izpolnila stričevo poslednjo voljo.«

ti, slišalo se je med slovanskimi delegati, tudi poljskimi, splošno odobravanje.

Razven tega pasusa se je še opazilo tudi, da je minister govoril o »legitimnih« interesih naše države, ki jih moramo varovati pri ureditvi nastalih razmer na jugu, in sicer, da se nam ne bodo interesi omejili.

Kakor je razvideti iz ekspozicije, bo pri ureditvi novih razmer naša država nastopila tudi kot zagovornica Rumunije. Kako se bodo varovali naši in rumunski interesi, tega minister ni povedal. Razmere na Balkanu so še v razvoju in zato bi lahko razmotrival samo eventualitete, kar pa seveda ni in ne more biti javni posel voditelja naše zunanje politike. To ni za javnost, to je delo za urad. (Vladni krogi so tudi mnenja, da bi ne bilo umestno, odkriti cilje naše zunanje politike, ker bi ne našli soglasnega odobravanja. To bi baje sedaj ne bilo oportuno, torej nič!)

Toda na tak način se nihče ne more navdušiti za cilje naše zunanje politike, niti tisti ne, ki se nemara z njimi strinjajo.

Ko je Berchtold omenjal, da so se razmere na Balkanu spremenile, je zaklical delegat dr. Korošec: »**Cuvaj je še ostal!**«

V odseke so se izvolili izmed Slovencev sledeči poslanci: za zunanje zadeve in vojni odsek dr. Šusteršič, za zunanje zadeve in bosanski dr. Korošec, vojni odsek dr. Fon, dr. Korošec je referent bosanskega odseka, Fon podnačelnik vojnega odseka.

Pismo iz Srbije.

Odhod makedonskih prostovoljcev na bojno polje.

Piše prof. A. Bezenšek.

V Bolgariji je živelo do zdaj okoli četrt milijona Makedoncev. Ti so večinoma trgovci in rokodelci; a precej je tudi uradnikov, učiteljev in oficirjev. Vsi so prebrisane glave ter znajo dobro tekrovati s svojimi sobraty v Bolgariji. Poleg svojega posla so se pa vedno bavili s politikom, t. j. z vprašanjem, kako bi se mogla njih domovina osvoboditi izpod turškega jarma.

V ta namen so bili dobro organizirani. meli so odbore (komiteje) v bolgarski državi in v Makedoniji, kakor tudi svoj osrednji (centralni) odbor tukaj v Sofiji. Turkom so se zdeli ti »komiteji« in njih člani »k omi ti« — kakor so jih Turki imenovali — jako nevarni ljudje za obstoj turške države. Vsakega malo bolj izobraženega človeka v Makedoniji so turške oblasti sumničile, da je »komita«, a gorje mu, če so mogle najti le kakšen indicij, da bi g zaprle, obsodile ter izgnale v prognanstvo ali pa obesile.

»Komiti« so bili brezpravni, njihov obsodba je bila vsikdar že vnaprej podpisana.

Ti »komiti« so pa tudi vedeli, kako priti Turkom do živoga. Oni so se zbirali v čete, katere so se maščevale nad Turki za svojo brezpravnost ob vsaki priliki.

Turki si drugače niso vedeli pomagati, kakor da so organizirali »kontračete« od Turkov ali Albancev. Gledali so pa tudi, kako bi mogli n. pr. grške ali srbske čete dobiti na svojo stran ter jih uporabiti proti bolgarskim četam. Oni so dobro vedeli, da dokler se bodo te čete med seboj preganjale in tolike, si lahko Turki v miru manejo roke. Ko so pa krščanske čete med seboj sklenile mir, — kar se je v poslednjem času zgodilo, — bili so Turki v vednem strahu.

Makedonski odbori v kraljevini Bolgariji so podpirali z denarjem in orožjem čete v Makedoniji. Pri tem je prišlo včasih do protestov, češ, ena četa je več dobila kakor druga. To je dalo tudi povod, da se je poleg osrednjega odbora osnoval še drug v r o v e n odbor makedonski, čegar člani so dobili priimek »vrhovisti«. Med enim in drugim odborom je prišlo večkrat do velikih preprirov, kateri so imeli potem zopet žalostne posledice za celo makedonsko organizacijo. Voditelji ali pristaši enega ali drugega odbora so se med seboj celo z orožjem pobijali.

Vsi ti žalostni pojavi nesloge med Makedonci so pa precej ponehali še prej, ko se je pričela vojna akcija proti Turčiji.

Makedonci so si segli v roke in namesto, da bi se med seboj borili, sklenili so — kar je tudi njihova sveta dolžnost — iti v boj proti Turkom, kajti ta boj bidejo bolgarska armada in združene balkanske države v prvem redu za osvobođenje njihove domovine — **»t u ž n e M a k e d o n i j e.«**

V celi Bolgariji so pred kratkim organizirali dotični »komiteji« svoje »o d r e d e«, poprej čete imenovane, ter so jih pošiljali cel ta teden v Sofijo. Tukaj so se zbirali in dan za dnem jih je bilo več na vežbališču pred vojašnicami. Najboljši utisek so napravili makedonski prostovoljski »odredi«, došli iz Ru-

ščuka in Loma ob Donavi in iz Gornje Orehovice pri Trnovem. Bili so vrli fantje in kreпки možje, ki poprej kot turški podaniki niso služili pri vojaki; kajti iz Turčije so pobegnili, a tukaj jih niso silili k vojakom, ker niso bili bolgarski podaniki. Zdad pa so prostovoljno prišli za puške, katere jim je dala tukajšnja vojaška oblast.

A zanimivo je, da so zdaj dali makedonskim prostovoljcem ravno tiste ki so jih pred nekaterimi dnevi vzeli turškim plenikom na bojnem polju. To so najboljše nove puške Mavserjevega sistema. In makedonski junaki bodo zdaj na Turke prav z njihovimi lastnimi puškami streljali.

To se pravi faktično nekoga pobijati z lastnim orožjem v pravem pomenu besede.

Vsi makedonski dobrovoljci so se ekvipirali z lastnimi sredstvi. Oblečeni so dobro, vsak v svoji narodni nošnji. Samo na čepici (šapki) ima vsak bolgarski grb z levom.

Izurjeni so vsi precej dobro v glavnejših vojaških rečeh, ker so jim bili več časa bolgarski častniki inštruktorji.

Včeraj popoldne pa so jih postavili v redove, kakor navadne vojake — bilo jih je nekoliko tisoč — in ti ljudje, ki so poprej znali le rokodelsko orodje rabiti, trgovati ali pa pero držati, korakali so v lepem redu z lastno godbo na čelu skozi sofijske ulice proti kolidvoru. Poleg nekaterih »odredov« so šli na strani njihovi domači duhovniki s križem v roki. Pred vsakim odredom se je nosila zastava s podobo leva, sešita od nežne roke Makedonke ter okrašena s cveticami. Na puškah so bili videti šopki, darovani od sester, žen ali nevest mladih prostovoljcev.

Bil je ginljiv prizor. Bil je pojav, kakršnih smo sicer pri prejšnjih mobilizacijah dosti videli, a vendar je zdaj bilo nekaj posedno mičnega, gledati, ko gredo ti-le odredi navdušeno v boj iz čistega domoljubja, na svoja lastna sredstva, za svobodo zlato svoje lepe, dozda še »tužne« domovine. Pota so jim sicer že uglajena po združenih kristjanskih armadah, a vendar še preostaje veliko dela. »Laudanda est voluntas!« (Njih volja zasluži pohvalo). A naše blage želje za dober uspeh jih spremijajo. Za to je zbrana množica po ulicah srčno pozdravljala odhajajoče Makedonce, in marsikdo je še ganjen stisnil nagloma roko svojemu prijatelju, odhajajočemu pogumno sovražniku nasproti, ter vzkliknil: »Srešno pot! Pomozi Bog in sreča junaka!

Kaj hoče Srbija?

Dr. Jovan Cvijić,

znani srbski učenjak, je priobčil v »Review of Review« članek »Balkanski rat i Srbija«, ki ga je obenem izdal v posebni brošuri v srbskem jeziku, da, kakor sam pripominja, predvsem o motivih in namERAH Srbije v sedanji vojski informira srbsko, hrvaško in slovensko časopisje.

V uvodu skuša dr. Cvijić dokazati, da je vojska Srbije s Turčijo spontanno izbruhnila in da ni bila pripravljena, ter vidi glavni neposredni vzrok v neizvedbi postavnih reform v Stari Srbiji in Makedoniji. K temu bi bilo le pripomniti, da je sicer res, da je Srbija izpočetka nasproti mladoturškemu režimu zavzemala jako simpatično stališče, a je je primeroma hitro opustila in je že precej časa, odkar je možnost konflikta z orožjem v pretres vzela ter se je gotovo na to eventualiteto tudi pripravljala. Ni namreč mogoče misliti, da bi balkanska zveza, katere početki, kakor nam dr. Cvijić sam odkriva, jako daleč nazaj segajo, ne bila tudi s tem računala.

Meje interesnih sfer balkanskih držav.

Dr. Cvijić najpreje pojasni, kako so si balkanske države razdelile svojo politično interesno sfero v evropski Turčiji, oziroma kako utegne tudi po vojski potekati med njimi meja. Bulgarska interesna sfera meji na srbsko takole: Od Küstendila razdelilna črta med rekama Krivo in Pčinjo, tako da Kriva Palanka in Kratovo pripadeta Bulgarski, Skoplje in Kumanovo pa Srbiji; potem gre meja skozi Ovčje polje nekako v sredo med Pčinjo in Bregalnico in gre čez Vardar severno od Veleša (ki bi torej bil bulgarski). Odtod teče po planini Jakupici in Babi do ohridskega jezera, tako da Prilep, Kruševo in Ohrid in seveda jezero Presba, kjer so starodavni bulgarski državni spomini, pripadajo Bulgarski, Struga, Debar (Dibra) in Tetovo (Kalkandelen) pa Srbiji. Meje proti Albaniji dr. Cvijić ne določuje, po vsem pa bo najbrže od Struge na severu ohridskega jezera potekala ob Črnem Drinu do jadranskega morja, tako da Medua in Leš pripadeta še Srbiji;

dr. Cvijić meni, da bi Srbiji mogel tudi Drač pripasti, a to je malo verjetno, saj Albanci se bodo branili celo, da se Debar Srbiji prepusti, ker izgubijo tako najrodovitnejše kraje, kjer so zdaj od ropa živeli, njim pa ostanejo skale, kjer ne morejo nikomur nič ukrasti. Da se bo pa Avstrija zanje toplo zavzela, je gotovo, vrh tega je Drač pristanišče, ki ga tudi Srbiji sicer zelo prijazna Italija ne bo rada iz svoje interesne sfere pustila. Meje nasproti Crngori na eni in Grčiji na drugi dr. Cvijić ne omenja, meni pa, da na Carigrad in Solun balkanska zveza sploh ne misli.

Stara Srbija.

Avtor opisuje nato upravne in socialne razmere v Stari Srbiji, ki so Srbijo prisilile, da se loti osvobodjenja tega ozemlja. To poglavje je gotovo najzanimivejše.

V Stari Srbiji, ki je po naravi jako rodovitno ozemlje z dobrimi planinami, pripravimi za živinorejo, in kjer je odnekad bilo na Balkanu najbolj naseljeno ozemlje, so Turki vse upropastili. Samostojni kmečki stan je izginjal, mohamedanski Arnavt je postajal gospodar skoro celega ozemlja, Srb pa njegov najemnik. Arnavt so skoziinskozi razbojniško plemo, ki je Srbe na ta način oropalo zemlje: da je srbske kmete z neprestanimi ropi, proti katerim ni nobene sodnije in kazni, preganlo, ali da je nalažalo na kmete velike odkupnine ali jim naprosto vzelo vse planine ter pokradlo živino. Tako se je samo od leta 1876. do danes izselilo iz Stare Srbije v Srbijo 150.000 kmetov!

V neki vasi blizu Peči je l. 1900. bil en sam imoviti srbski kmet, ta pa se ni mogel drugače obdržati, kakor da se je pomohamedanil. Hotel je, da ji družina k izlamu prestopi, a žena se je tega z vso silo branila. K staremu je hodil turški hodža, k ženi in otrokom pop. Ko so postale hčerke godne za možitev, so Arnavt zahtevali, da jih kot mohamedanec njim dá. Tudi to je žena preprečila. Kmetu ni ostalo drugega, kakor da se je v Srbijo izselil, njegovo imetje so si pa Arnavt med seboj porazdelili! — Ropanje žen in deklet je na dnevnem redu, pripomniti je tudi, da mohamedanski Arnavt sme orožje nositi, kristjan pa ne. Vsled teh razmer je razumljivo, da je v Stari Srbiji veliko Srbov, ki se čisto po arnavtsko nosijo in vedejo, v resnici pa so Srbi. Zanimivo je, da se v kraju Gnjilanu nahajajo tudi kriptokatoiki, ki zunaj arnavtsko govore in so tudi izlam sprejeli, čutijo pa srbsko in tudi govore ter se drže doma krščanske vere. Krščanski trgovec in rokodelc ne smeta svojega denarja v kaka večja podvzetja nalagati, da Arnavt ne izvohajo, da kaj imata in jih ne oropajo.

Mladoturki.

Leta 1908., ko so Turki ustavo vpejali, se je upalo na izboljšanje teh anarhičnih razmer, a je postalo še slabše. Srbom je namreč dozdej v Turčiji ostala še Cerkev, ki jih je edina ščitila. Obstojale so cerkvene občine, cerkvena in samostanska imetja in cerkvene narodne šole. Prav teh so se pa liberalni mladoturki najprej lotili. Mnogo cerkvene zemlje so proglasili za državno last, nanjo pa naselili Arnavte ter iz Bosne izseljene mohamedance. Mladoturki so pa začeli preganjati celo srbske namernike, kojih razmerje z begi je bilo vsaj po postavi iz l. 1859. kolikortoliko urejeno.

Srbska akademija znanosti je dognala, da se je tekoma 18. in 19. stoletja izselilo iz Stare Srbije v Srbijo okoli pol milijona duš. Druga posledica teh neznosnih razmer je pomohamedanjenje Srbov. Tekom 18. stoletja n. pr. se je pomohamedanil celi okraj Šar-planine in Gore, okoli 20.000 duš, govore pa še danes samo srbsko. Nadalje okraj Drenica severno od Kosova, Prekoruplje, Medjuvode in cela Metohija (Peč in Prizren), kjer se govori arbanasško in srbsko. V celem je v Stari Srbiji 800.000 pravoslavni Srbov, 300.000 Srbov mohamedancev, ki govore izključno srbsko, do 200.000 poarabčenih izlamskih Srbov, ki govore arbanasško in srbsko, ter 300—400.000 pravih arbanasških mohamedancev, ki so s planin v zemljo vdrli in jo Srbom s silo vzeli.

Življenjski interesi Srbije.

Ne glede na to, da je Stara Srbija zibelka srbske kulture ter je bila njeno zgodovinsko središče, je ekonomske življenjske važnosti za Srbijo. Srbija je najgosteje naseljena pokrajina na Balkanu ter ima zato največ pogojev za ekonomski razvoj ter tudi največ ekonomskih potreb. Prej je šel njen eksport preko Avstrije na sever, po carinski vojski z Avstrijo se je pa na jug obrnil. Pot do Soluna je predolga, pot do Adrije pa po Drinu najkrajša in najpripravnejša ter kot nalašč za železniško zvezo. S tem šele je Srbija nasičena in šele s tem si zagotovi tudi gospodarsko samostojnost. Stara Srbija, po kateri ta pot vodi, in primeren kos jadranske obale sta za Srbijo nujno potrebna in to je bil i poglaviti motiv sedanje vojske.

Solun.

Balkanska zveza.

Jovan Cvijić opisuje nato stvarjenje balkanske zveze, kolikor je to seveda znano. Balkanska zveza je delo mnogih generacij, mogoča pa je postala vsled kulturnega razvitka balkanskih narodov. Njen glavni namen je bil, da prepreči vmešavanje velesil v balkansko vprašanje, posebno pa Avstrije. Balkanska zveza so svetovale balkanskim narodom i nekatere evropske velesile same. Prvi početki te zveze segajo že v leto 1904, v katerem so se izdelale osnovne poteze, samo glede podrobnosti se ni še sporazum dosegel. No, leta 1909., ko je car Ferdinand kralja Petra obiskal, se je pakt še bolj ugotovil. (Najbolj pa je pospešila balkansko zvezo aneksija Bosne). Popolnoma je bil gotov februarja t. l. Balkanska zveza pa ni ustvarjena ad hoc, marveč za več časa in sega jako globoko — misli se celo na popolno unijo srbskega in bulgarskega naroda, ki sta en narod.

Avstrija.

Jovan Cvijić naglašja potem, da bodo balkanske države po vojski precej trpele in imele same s seboj toliko dela, da si ne žele konflikta s kako velesilo. Tu pride v prvi vrsti seveda v poštev Avstrija. Avstrija je teritorialno osvajalno politiko na Balkanu opustila, sicer bi jo pa taka politika zapletla v svetovno vojsko in tudi v notranje zapletljaje. Na Balkanu ima le legitimne komunikacijske in ekonomske interese. Ta okolnost jo veže na balkanske države, i tako je dana možnost vse večjega sporazuma in zbliznanja med monarhijo ter Srbijo, tako da bi Avstrija po tej poti mogla svoje gospodarske sile do viška razviti. Dobro razmerje pa je odvisno od Avstro-Ogrske same.

To so glavne misli te knjizice.

Bratom na Balkanu v svarilo!

ZIDOVSKI NAČRT.

Iz zanesljivega vira smo izvedeli, da so židje že pripravili obširne načrte, s katerimi hočejo nastopiti, ko se na Balkanu sklene mir. V od balkanske zveze zavzetih pokrajinah hočejo ustanoviti vsepolno židovskih delniških družb. Tako hoče prebrisani žid napraviti iz novega položaja največji dobiček. Bratje na Balkanu naj bodo čuječi, da po zmagah svojega divnega junaštva ne padejo v — novo sužnjost židovskega kapitala.

Kdo je dopisnik dunajske „Reichspost“?

Angleški in nemški listi živahno razpravljajo o izbornih poročilih dopisnika

Pogled na hotišča.

turških vodah. Upirajo se pa že zavaro- vanjem sploh. Paroplovne družbe so tudi poskočile s tarifi za prevoz iz Črnega morja.

Vse to je imelo velik vpliv na cene žita v Evropi. Cene bi se bile dvignile še mnogo višje, če bi ne bila Amerika, predvsem Argentinijska, postavila na trg svoje žito. V Argentinijski so imeli letos dobro letino. Živahne ponudbe ameriškega žita niso le ustavile dviganje cenam na evropskih blagovnih borzah, ampak tudi potisnile cene nekoliko nazaj. Kupčija z žitom pa ne kaže nobene živahnosti, ker se radi negotovega položaja nihče noče preveč zavezati.

Pri nas so budimpeštanski špekulanti dobro izrabili položaj in s cenami poskočili, kakor drugod v Evropi, kjer so odvisni od uvoza tujega žita. Posebno so poskočile cene ovsu in rži, dasi se je slednje več pridelalo kakor lani. Dvig cen pri nas je samo posledica terminske kupčije, ki je v Avstriji sicer prepovedana, a dovoljena na Ogerskem. Radi židovskih špekulacij imamo v Avstro-Ogrski nestalne cene za žito, ki so previsoke, ker pridelek v naši monarhiji ni bil v splošno slab.

Turški vjetniki v Belgradu.

(Od našega poročevalca.)

Belgrad, 4. novembra.

Danes smo v Belgradu videli prve turške vjetnike. Doslej so vse turške vjetnike imeli v Nišu, toda njih število je sedaj tako naraslo, da oni ne vedo več kam z njimi ter so jih začeli odpravljati v Belgrad. Prvi oddelek vjetnikov je dospel danes z vlakom od pol sedmih zjutraj. V 35 tovornih vozovih so z močno stražo pripeljali 1062 vjetnikov, med njimi 93 kristjanov: Srbov, Boglarov in Grkov, 106 rednih turških vojakov, drugo so Arnavti. Med vjetniki je en nadporočnik in 11 podčastnikov. Ker se je že preje vedelo za dohod vietnikov, se je na kolodvoru zbrala silna množica gledalcev, ki so z začudenjem gledali te gole sultanove sinove, med katerimi je komaj vsak tretji na eni nogi imel po pol opanke, na drugi pa nič.

Z vlaka so najprej stopili kristjani, ki so šli na čelu spreveda, za njimi so se uvrstili ostali vjetniki.

Vjetniki so na pogled več nego bedni. Vojaki so še nekako oblečeni, toda Arnavt, ki so največ hudega prizadeli srbski armadi, so goli in bosí, da, niti čepic nimajo na glavi. Med njimi je mnogo starcev 60 in več let, kakor tudi dečakov kakih 16 let. Vsi so bili do kraja pobiti. Občinstvu so se smilili, to je bil edini čut, ki ga je ta žalostna vrsta vzbujala.

Vjetnike so spremljali srbski vojniki in jih spravili v vojašnico VI. polka v spodnjem mestu — v gornje prostore: 6 velikih svetlih dvoran. Po tleh so jim razprostrli slame in sobe zakurili. 7 Arnavtov je zbolelo ter so jih spravili v bolnišnico.

Z vjetniki se obzirno postopa; imajo lepo stanovanje, za hrano dobivajo kruh in juho in čez dan se lahko sprehajajo po polju — seveda pod nadzorstvom vojaške straže.

Tekom prihodnjih dni prepeljejo v Belgrad še mnogo turških vjetnikov, ker je Niš že prenapolnjen z njimi.

Pred Carigradom.

Ob petdnevni bitki za Lüle-Burgas in Bunar Hissar je, kakor se iz Sofije poroča, padlo približno 25.000 Turkov. Bolgari so zarubili 37 brzostrelnih topov. Na progi Odrin—Carigrad so zarubili Bolgari štiri lokomotive in 243 železniških voz. Med Lüle-Burgasom in Lozengradom vlaki zopet redno vozijo. Bolgarska armada je prejkoslej navdušena. Iz Konstance dohaja obširno poročilo o bitki pri Lüle-Burgasu. V turškem glavnem stanu samem so trpeli tako pomanjkanje, da je bil Abdulah paša zelo hvaležen za čašo kakao, ki mu jo je ponudil dopisnik »Daily Telegraph«. Ob petih so se začeli Turki umikati, a kmalu se je čul klic: »Reši se, kdor se more!« Nobenega reda ni bilo več v turški armadi. Na tisoče ranjenec je pokrivalo bojišče, za katere se nihče zmenil ni. — O bitki pri Čorlu se oficijelno še zdaj nič ne poroča.

Bolgari gospodarji carigradskega vodovoda. Iz Pariza se poroča, da so zasedli Bolgari Derkos in odrezali od Carigrada vodovod. Mesto Derkos je oddaljeno 40 km od Carigrada. Leži ob jezeru.

Strah inozemcev v Carigradu.

V Konstanco dne 6. t. m. zjutraj došli rumunski parnik je pripeljal veliko evropskih rodbin, ki so iz strahu, da jih Turki ne pokoljejo, bežale iz Carigrada. Begunci pripovedujejo, da so tuji v Carigradu prestrašeni, osobito avstrijski krogi. Baje je avstrijski poslanik svetoval avstrijski carigradski koloniji, naj spravi na varno žene

In otroke. Do pondeljka se mir v Carigradu ni motil. V nedeljo so pripeljali v Carigrad zvezanih 16 novoimenovanih častnikov, ker so vojakom rekli, da ni potrebno življenja žrtvovati, ker je vlada prodala deželo kristjanom. V nedeljo ponoči so zaprli v Carigradu več sofit in kurdskih težakov, ker so kristjanom grozili. V sofijski mešaji so zborovali mohamedanski fanatiki in baje sklenili, da bodo kristjane morili.

Ali Bolgari zasedejo Carigrad? — Kurdi groze v Carigradu s požigi.

Iz Sofije se poroča, da so Bolgari iz političnih razlogov baje opustili svoj načrt cel Carigrad zasesti, in baje nameravajo zasesti le nekaj carigradskih predmestij. Nasprotno se pa iz Peterburga poroča, da namerava car Ferdinand zasesti Carigrad in na Hagiji Sofiji nadomestiti polumesec s križem. Ko bodo enkrat Bolgari v Carigradu, ga iz lepa ne bodo zapustili. Anglija zdaj ne bo nasprotovala, ruska vlada pa tudi simpatično pozdravlja načrt cara Ferdinanda. »Frankfurter Zeitung« poroča iz Carigrada: Poroča se, da so softe in kurdi na svojem shodu izjavili, da če zasedejo Bolgari Carigrad, bodo zaman iskali kupole Hagije Sofije, da nameste na njej polumesec s križem. Le goreč plamen jim bo kazal, kje da je skozi 16 stoletij stal tempelj modrosti božje. Pripravlja da se požar, ki ostane še bodočim rodovom v spominu.

Ali bodo Turki branili Čataldžo ali ne?

Iz Carigrada se poroča 5. t. m. opoldne: Razpoloženje je tu tako, da smatrajo obrambo čataldžkih utrdb za nemogočo. Turško umikanje v soboto je bil divji beg, dasi je generalissimus Nazim bej vse storil, da bi turško armado ustavil in je sam lastnoročno več častnikov in vojakov postrelil. V glavnem stanu v Hademköjju so še v soboto zvečer ustrelili 57 častnikov, ker so z bojišča bežali. V nedeljo zjutraj sta na starem kolodvoru dve bombi pod vojaškimi vlaki eksplodirali. Razdrt je bil tir in šest železniških voz, veliko vojakov je bilo ranjenih in ubitih, kar je povzročilo novo divjo paniko. Turška vlada in diplomati zdaj pred vsem skrbje, da Carigrad čuvajo — ne pred Bolgari, marveč pred napadom lastne, poražene armade, ki stoji baje 150.000 mož močna za Čataldžo. Baje so na pritisk poslanih pri San Stefanu in Kjatvanu zgradili utrdbje, da vržejo nazaj turške vojaške tolpe. Došle vojne ladje so nekoliko Carigradčane pomirile, kakor tudi dejstvo, da so pričeli kurde iz Štambula izganjati. Vedno odločnejše se trdi, da se namerava sultan z vlado preseliti v Brusu in da so baje že državni zaklad, ki je nad 100 milijonov vreden, prepeljali v Azijo. Dve vojni ladji sta pripravljene, da prepeljeta sultana v Azijo. Turčija dela zdaj na to, da bi se vojska še prej končala, predno padejo Odrin, Skader in Solun. Ne upajo več, da se položaj izpremeni. Edino Kjamil paša še upa, da morebiti le Angleži in Rusi ne bodo dopustili, da marširajo Bolgari v Carigrad. Sultan je zelo pobit in jako slabo izgleda. Carigradski jutranji listi so pa 6. t. m., da pomirje prebivalstvo, poročali, da je v Hedenköj došlo iz Smirne in Erzingana 30.000 mož, ki da gotovo Bolgare porazijo.

Husein Hilmi paša o vzrokih turških porazov.

Novoimenovani turški poslanik na Dunaju, Husein Hilmi paša, je izjavil o položaju: Sedanji položaj je brezupen. Mirno se lahko trdi, da je vse izgubilo glavo, predvsem zato, ker ni bila Turčija za vojsko čisto nič pripravljena. Priprave za mobilizacijo so se zelo pomanjkljivo izvedle. V Carigradu niso znali, kaj naj storijo. Prvotno so nameravali odposlati proti Srbom 100.000, proti Grkom 60.000 do 80.000 mož, proti Črnogorcem pa manjše oddelke. Glavno armado so nameravali poslati nad Bolgare. Po tem načrtu bi naj bila Turčija odposlala na bojišče 600.000 mož. Vojaški krogi so sodili, da bo proti Bolgarom zadoščala 400.000 mož močna armada. Načrt se pa ni izpeljal, kajti ko je vojska na Balkanu izbruhnila, je trajala še vojska z Italijo in ni bilo po zaprtem Egejskem morju močje dovažati vojakov na bojišče. Edina železniška proga iz Carigrada v Odrin in v Solun pa ni mogla sama zmagati stavljenih ji naloge. Niso verjeli, da se vojska res prične in zato so celo rezervnike odpustili domov. Posamezni oddelki turške armade so imeli zato le malo vojakov, posamezni bataljoni le 170 do 200 mož. Ko je pa že vojska divjala, ni bilo močje armad več ojačiti in Turki so se morali bojevati istočasno proti štirim frontam z nezadostnimi silami.

Bolgari proti Čataldži.

Kakor izborni dopisnik »Reichsposte«, ki je najbržeje sam avstrijski vojaški atašje v bolgarskem glavnem stanu, poroča, so Bolgari sklenili, da razdele glavni stan. Prodiranje vzhodne bolgarske armade po bitki pri Lozengradu zahteva, da se glavni stan premesti tako, da se bo nahajal bližje fronti in središču armade. Stara Zagora leži ugodno z ozirom na operacije proti Odrinu in pa glede na preskrbo armade,

preveč je pa oddaljena od odločilnih bojišč. Zato so sklenili, da ostane le takozvani reprezentativni carjev glavni stan na bolgarski zemlji, pravi vojaški glavni stan z generalissimom Savovom in z načelnikom generalnega štaba Fičevem se pa premesti proti Lozengradu, da more zasledovati operacije. Ko pade Odrin, se tudi carjev glavni stan premesti. Sovražnika bolgarska armada z vsjo silo zasleduje. Bolgarska severna skupina je že čez Saraj zasedla griče pred Strandžo in prodira proti Čataldži, medtem ko južna bolgarska skupina prodira od druge strani proti turški fronti pri Čataldži. Bolgari nameravajo namreč še ne odrezane dele turške armade zaplesti v bitko, še predno pridejo v Čataldžo in s pobito turško armado istočasno prodreti za čataldžke utrdbje. Če bi se jim ta načrt ne posrečil, bodo čataldžke utrdbje s težkimi topovi napadli. Bolgarske armade bi ne mogle tako uspešno prodirati, če bi brez vsake pritožbe izborna ne poslovala preskrbovalna služba. Intendanca in generalni štab složno sodelujeta; intendanco vse podpira. Bolgarska armada je veliko močnejša, kakor se splošno sodi. Dopisnik »Reichsposte« sodi, da je postavila Bolgarija na bojišče 11 močnih armadnih zborov. Kljub temu intendantsca izbornu posluje.

Obleganje Odrina.

Iz Stare Zagore se poroča, da se je Bolgarom posrečilo pod Odrinom zajeziti Marico, tako da reka poplavlja mesto. Pričakujejo, da se zato Odrin kmalu uda. Poroča se, da so Turki 5. novembra zapadne in severozapadne bolgarske postojanke, kjer stoji bolgarski oblegovalni topovi, zopet napadli. Bolgari Odrin pravilno oblegajo in je bolgarski obroč vedno tesnejši. Iz nekega bolgarskega aeroplana so Bolgari metali v Odrin oklice, s katerimi so pozivali Odrinčane, naj se z ozirom na bolgarsko zmago pri Vizi udajo. Odrinski poveljnik je izdal oklic, ki poziva Odrinčane, naj vztrajajo.

Neki, v bojih pri Odrinu vjeti turški major, ki se nahaja v bolgarskem glavnem stanu, pripoveduje: Naša, 4 eskadrona močna kavalerija je dobila ukaz, da izpade in rekonoscira, kje stoji sovražnik. Izpad se je posrečil, ko zagledamo pred seboj bolgarski eskadron, ki je neustrašeno proti nam jezdil. Ko smo bili še presenečeni radi bolgarske drznosti, se je ukazalo, da napademo bolgarski eskadron. Mislili smo, da bodo Bolgari bežali, a ne, marveč mirno so naprej jezdili, a hipoma so se v dva dela razdelili, v sredi se je pa pojavila strojna puška, ki je tako strašno streljala, da smo izgubili dve tretjini ljudi. Predno smo se še zavedli, nas je ob obeh krilih napadla bolgarska kavalerija in razun nekaterih jezdecev vse pobila. Takoj, ko se je boj začel, sem bil ranjen. Pozneje so me našli bolgarski vojaki in me prepeljali na obvezališče.

Korrespondent »Daily Newsa« poroča: Vsi griči okoli Odrina so od Bolgarov zasedeni. Dovažanje velikih oblegovalnih topov je vsled slabih potov povzročalo velike težkoče. Bolgarski vojaki so čudovito disciplinirani in niso izvršili niti enega dejanja nasilja. Bolgari so zavzeli vse forte okoli Odrina in se nahaja v turški posesti le še most čez Ardo. Bolgarski generalni štab je dopisnika informiral, da se v Odrinu nahaja 40—50 bataljonov, 182 trdnjavskih topov, 350 poljskih topov in 75 rezervnih topov. Posadka dobiva le pol porcije hrane.

Podrobno poročilo o bolgarskih operacijah od laške strani. — Čudovita junaštva.

Iz Sofije se laškim listom poroča:

Odrin še zdaj ni padel, ne samo zato, ker je dobro zavarovan in ima 55.000 mož posadke, temveč tudi zato, ker ima njegovo zavzetje zdaj le drugoten pomen. General Savov je kralju Ferdinandu, ki ga je vprašal, koliko časa se bo Odrin držal, dejal: »Veličanstvo, Odrin je lahko vaš v dveh dneh, toda potem morate računati, da postane 50.000 mož za boj nesposobnih.« To početje pa bi bilo seveda skrajno nes pametno, saj se od vseh strani oblegani Odrin ne more na noben način dolgo držati in je preveč žrtev škoda.

Kar se sicer bolgarskih operacij na bojnem polju tiče, se jih more primerjati z uro, ki je zakrita s steno, da teka ne vidiš, pač pa slišiš udarce. Bolgari svoje operacije največ zato tako skrivajo, ker hočejo zadati Turčiji v njenem srcu nenadoma smrtni udarec, preden bodo mogle velesile sploh vmes poseči.

Znak bolgarskega prodiranja je čudovita naglost, energija in dejstvo, da se ne plašijo nobenih žrtev. Število mrtvih in ranjenih se skrbno zakriva, sodi se pa, da so Bolgari v dveh tednih vojske izgubili okoli 30.000 mož. V Sofiji sami se nahaja okoli 10.000 ranjencev.

Bolgarski vojak ne čaka, da mu artiljerija pripravi pot, ne čuje več niti lastnega častnika, kadar vodi pred seboj sovražnika, vse se dvigne kot obsedeno in se vrže z bajonetom nanj, na tudi padajo možje kot snopje na njivi.

Pri Lozengradu je morala bolgarska kavalerija dvakrat bolgarsko infanterijo ustaviti ter zapoditi nazaj, ker je drla slepo v najhujši ogenj. Dva cela polka sta vsled te drzovitosti med Odrinom in Lozengradom popadala. Od enega teh polkov je ostalo 70 mož in 3 častniki!

Seveda — Turkov je dvakrat več padlo, Bolgari so pa dosegli svoj cilj, da stoje pred Bizancem.

Prodiranje Srbov.

Bitka med Velesom in Prilepom. — Srbi zopet Turke porazili.

Iz Skoplja poroča korespondenčni urad preko Belgrada: Pri Kumanovu in Velesu poražena, 20.000 mož broječa turška armada je zavzela (20 bataljonov z artiljerijo) postojanke za umikalni boj. Radi terenskih težav ni mogla nastopiti srbska artiljerija, ker je zaostala radi slabih potov; a kljub temu je srbska pehota sama kljub turški artiljeriji pregnala Turke iz njihovih postojank. 5. srbski pešpolk je z bajoneti napadel turško artiljerijo, narkar so Turki bežali. Srbi so na bojišču prenočevali in drugo jutro zasedli Prilep. V boju je padlo le malo Srbov, pač pa veliko Turkov. Turki so bežali proti Bitolju, veliko se jih je pa udalo. V Skoplju so izsledili 60 turških častnikov, ki so po bitki pri Kumanovu bežali v Skoplje in se preoblekli v civiliste. Srbske oblasti so ukazale, da morajo ti turški častniki zopet obleči uniformo in jih smatrajo za vojne vjetnike. — Pri Demir Kapu se je tudi bil hud boj. Srbi so Turke premagali in prelaz zasedli.

Združitev Srbov s Črnogorci v Peči.

Dne 5. t. m. so došli v Peč Srbi, kjer so jih Črnogorci že čakali in slovesno sprejeli.

Združenje zveznih vojsk v Gumenici.

Druge del srbske vojske je došel 4. t. m. neoviran v Gumenico, kjer se je združil 5. t. m. z Bolgari in z Grki. Bolgarska zapadna armada hitro prodira skozi Štrumnico proti jugu. Zasedla je že Rupelski prelaz in maršira proti Demirhissarju in Serresu. Zvezne armade prodirajo proti Solunu. Srbi so zajeli v zasedenih krajih veliko turških častnikov in vojakov. Ker so vojašnice in ječe prenapolnjene, pošiljajo turške vojne vjetnike v malih oddelkih v Srbijo. Prvi oddelek, 8 turških častnikov in 120 turških vojnih vjetnikov je 5. t. m. odrinil v Niš.

Srbi prodirajo proti Jadranskemu morju.
V nedeljo je odrinil general Janković z večjo armado proti Jadranskemu morju. Srbi hočejo, predno se sklene mir, na vsak način prodreti do Jadranskega morja. Kljub temu, da živje v ljuskem okraju, skozi katerega prodira general Janković, najdivjeji albanski rodovi, ni armada dozdaj naletela na posebne težkoče.

Ranjenci v Belgradu.

V Belgradu pomaga ranjencem cela vrsta odličnih nemških, švedskih, holandskih, francoskih, angleških itd. zdravnikov. V Belgradu se sedaj nahajajo slavni zdravniki profesor J e d l i č k a, profesor plem. Oettingen, dr. Budikoljevič, dr. Tobiasšek, dr. Ziehen. Pravijo, da se ranjencem rane jako hitro celijo in da so mnogi že odšli nazaj v boje. . . . Granate so ranile jako malo ranjencev, ker mnogo turških granat ni eksplodiralo.

Danes se nam iz Belgrada poroča: Včeraj se je 80 ozdravljenih vojakov odpeljalo nazaj na bojišče. Doslej je v vseh belgrajskih bolnišnicah umrlo samo 8 težko ranjenih vojakov.

Napad na Solun.

Prvi boj pred Solunom.

Iz Belgrada se poroča: Dne 5. t. m. zvečer so se Srbi s Turki prvič spopadli. Srbi so Turke porazili. Po srbskih poročilih ni v Solunu veliko turških vojakov. »Voss. Ztg.« poroča, da je grški prestolonaslednik kot višji poveljnik pred Solunom zbrane zvezne armade, pozval solunskega valija z ultimatom, naj se uda. Vali se je takoj podal z angleškim konzulom v vojaško taborišče pred mestom in nagovarjal poveljnika 35.000 mož močne turške armade, Tapsič pašo, naj se preda. Turki nimajo topov in so popolnoma demoralizirani. Ni še znano, kaj da je Tapsič paša odgovoril. Varstvo belgijskih podanikov v Solunu in v Carigradu je prevzela Avstro-Ogrska.

Položaj v Solunu.

Med mohamedanci v Solunu vlada velika konsternacija. Med mohamedanci se pripovedujejo različne zelo kompromitujoče reči o turških poveljnikih in uradnikih; Mutessarifa v Drami n. pr. so zaprli, ker ni hotel kajmakanu v Džumi, kamor so pridrli Bolgari, poslati vojaške pomoči, ampak je poplaval pri popu in so ga našli sladko ginjenega v farovžu pod mizo, nemenečega se za sovražnika. **Hadi-pašo, poveljnika 3. zbora**, ki je vodil bitko pri Kumanovu so zaprli in te zdaj v So-

lunu v ječi. V Solun je pribežalo vse mohamedansko prebivalstvo iz Stipolja, ki je 12 ur hodilo. **Muslimane so razorožili, da ne bi kristjanov napadli.** Nek mohamedanec je trikrat ustrelil na bivšega skopeljskega valija, ki se tu nahaja, Ranjen je bil voznik in žandar iz valijevega spremstva. **Atentatorja so takoj ustrelili.** Vojaki v garniziji so tako lačni, da zamenjujejo orožje za kos kruha. Komandant si skuša pomagati s tem, da najhujše da postreliti. Muničija ima vsak vojak menda le 40 karluš.

Grki blokirajo Dardanele.

Iz Peterburga se poroča, da blokirajo Grki Dardanele. **Grška armada je 6. t. m. ob 3. uri popoldne zasedla otok Tenedos.**

Bitka pri Epiru.

General Sapunzaki brzojavlja iz Arta:

5. t. m. se je začela bitka pri Anaghi, ki še zdaj traja. Bitka se vrši na celi črti. Naše izgube so dozdej neznatne.

Diplomatična akcija.

Črnogorski kralj o balkanski zvezi.

Črnogorski kralj Nikolaj je izjavil dopisniku »Neues Wiener Tagblatta«: Vem kaj bi radi od mene poizvedeli. Zelo sem vzradoščen, ker je pravična stvar zmagala, dasi ne dozori takoj tisti sad, ki je primeren zmagam zveznih armad in željam zveznih narodov. Vsekakor je zagotovljena naša bodočnost. Zmagala je ideja balkanske zveze in obveljal se je novi činitelj svetovne politike. Zmagali smo sami in hočemo tudi sami naše zadeve vrediti. Predrzni pa nismo postali in želimo tak mir skleniti, ki odgovarja splošnemu evropskemu položaju.

Balkanska zveza in Turčija.

Zvezne balkanske države nameravajo, kakor se iz Sofije poroča, šele takrat se direktno s Turčijo pogajati, ko Turčija pripozna nov zemljevid Balkana in ko se zaveže, da ne bo več pošiljala vojakov iz Azije v Evropo. Odškodnina v denarju se najbrže ne bo zahtevala.

Rusi zahtevajo Carigrad?

Iz Peterburga se poroča, da je slovansko dobrodelno društvo na velikem shodu izdalo geslo: Balkan balkanski narodom, Carigrad Rusiji!

Telefonska in brzojavna poročila.

BITKA PRI ČATALDŽI SE JE ŽE ZAČELA.

BOLGARI SO TURKOM ŽE V HRBTU?

Sofija, 7. novembra. Zadnja bitka med Bolgari in Turki pri Čataldži se je že začela. Bije se že dva dni in dve noči med linijo čataldžkih utrdb, kamor so se Turki umaknili, ter med linijo Čorlu—Čerkesköj in Strandžo. Zdi se, da so Bolgari Turke obkolili. Do včeraj zvečer odločitev še ni padla. Ta bitka bo gotovo izmed vseh najbolj krvava. Govori se, da se je Bolgarom že posrečilo priti do San Stefana Turkom v hrbet. **Oficijelnih vestí popolnoma manjka.**

London, 7. novembra. Tudi dopisnik »Daily Newsa« poroča, da se je pri Čataldži že začel ljut boj. Kretanje bolgarskih in turških čet je vsled snega in dežja otežkočeno.

Carigrad, 7. novembra. Pri Čataldži se bije ljut boj med Bolgari in Turki pod Mahmud Muktar-pašem, ki se je iz Vize proti Čataldži umaknil. Položaj Mahmud Muktar paše je povoljen ter je prosil ojačenj, katera so se mu tudi poslala.

PODROBNOSTI O STRAŠNI BITKI PRI ČORLU.

Sofija, 7. novembra. Bitka pri Čorlu je bila čisto nenadna. Umikajoči Turki so se namreč naenkrat zopet Bolgarom postavili nasproti, da jih zadržje. Ker je bila fronta zelo ozka, je bil bolgarski napad tem silnejši. **Turki so se obupno, heroiško bili. Bolgari so sedemkrat morali Turke z bajontom napasti, a kljub nepremagljivi sili bolgarskega napada so jih Turki sedemkrat odbili.** Šele z osmo atako, ki je pa bila nekaj strahovito divjega, so Bolgari Turke omajali. Turki so pustili cele kupe mrličev in ranjenih. Potrjuje se, da jih je okoli 40.000. Bitka se je vršila na popolnoma prostem terenu. Potrjuje se tudi, da so Bolgari 2000 Turkov vjeli in zaplenili okoli 60 topov.

PODROBNO POROČILO O BITKI PRI LÜLE-BURGASU.

Rim, 7. novembra. Po poročilu polkovnika Barone v »Tribuni«, je bitka pri Lüle-Burgasu pet dni trajala. Tako Bolgari, kakor Turki so imeli vsak okoli 150 tisoč mož. Turki so izgubili 40.000 mož Bolgari 12.000. Turki so mnogo upali v šefa generalnega štaba Pertev-beja, ki pa ni nič posebnega naredil. Gotovo je, da je Turkom ves načrt izdelal Goltz-paša. Bolgari ne napadajo samo neprekosljivo, marveč imajo tudi krasno poslušajoč tren. Bol-

garski vojniki se zdržujejo popolnoma alkohola. Slabo je le organizirana saniteta. Ako bi bilo v tem oziru zadosti preskrbljeno, bi 90 odstotkov ranjencev lahko ozdravelo.

ZADNJE PRIPRAVE TURČIJE.

Constanca, 7. novembra. (Radiotelegram »Imperatul Trajana«.) Nazim paša, o katerem se je mislilo, da se je sam ustrelil, se nahaja v Adenköju in hoče kot junak do zadnjega vztrajati. Baje je došlo v Adenköj k zadnji odločilni bitki 30.000 mož iz Smirne in Erzinghidna. Nazim paša je sporočal v Carigrad, naj se pripravijo, da sprejmo 21.000 ranjencev iz zadnjih bitk. V Carigradu manjka postelj, perila in postrežbe.

Carigrad, 7. novembra. Včeraj se je vršil vojni posvet, ki je izjavil, da položaj ni še obupen in da se ima boj nadaljevati.

Carigrad, 7. novembra. Tu je došlo mnogo prebivalstva iz krajev med Rodostom in Carigradom, ki pred Bulgari beži.

SRBSKI VSPEHL ZAVZETJE DJAKOVA.

Belgrad, 7. novembra. Oficialno se poroča iz Skoplja, da je srbska armada zasedla Kovo in Kočo in, ne da bise ustavila, nadaljevala pohod iz severozapada proti Djakovu in iz Prilepa, ki je tudi zavzet, proti jugu. Privatna vest pa poroča, da so Srbi zasedli tudi že Djakovo.

Cetinje, 7. novembra. Črnohorske čete generala Vukotića, podpirane od Srbov, so z napadom zavzele Djakovo. Kralj Nikolaj je Vukotiću čestital.

BITOLJ SE JE TUDI ŽE UDAL?

Belgrad, 7. novembra. »Tribuna« poroča: Utrjeni kraj Bitolj, zadnja posesojanka turške armade na zapadu, se je udal 6. t. m. ob 2. uri popoldne. Oficialno se to še ni sporočilo, toda naša informacija je ekskatna.

POGAJANJA ZA PREDAJO SOLUNA.

Solun, 7. novembra. Poraz, katerega je prizadjal Turkom pred Sounom grški prestolonaslednik Konsantin, je bil uničevalen. Grki stoje 10 km pred Solunom s 50.000 vojak. Pogajanja za predajo se z guvernerjem nadaljujejo in se predaja pričakuje v ponedeljek. Prestolonaslednik Konstantin bi mesto rad obvaroval škode in krvoprelitja.

PRED SOLUNOM.

Atene, 7. novembra. Grška armada je Vardar že prekorčila in je Solun docela obkolila. Govori es, da se je poveljnik Soluna, Mandar-paša, sam usmrtil. Grška vlada je poslala proti Solunudezinfekcijskega materijala, ker so v Solunu razširjene koze.

DIPLOMATIČNI POLOŽAJ.

London, 7. novembra. Kabineti »izmenjavajo svoje misli« o balkanskem vprašanju. Francija ne pripravlja nikakoga novga pr. dloga. Posredovanje bo mogoče šele po odločitvi pri Čataldži. Glede vprašanja dohoda Srbije k Jadranskemu morju se Italija oficialno še ni izrazila.

AVSTRIJSKO - SRBSKI INTERESNI KONFLIKT.

Dunaj, 7. novembra. Srbski poslanik Jovanovič izjavlja: Med Avstro-Ogrsko in Srbijo vlada najboljša razmerje in mislim, da je napetost že prenehala. Mi si želimo najpristranejšega stika z Avstro-Ogrsko, a monarhija mora naše težnje podpirati ter ne sme protestirati proti naši življenjski zahtevi, da dobimo proslo pot do morja, ki je potrebna za našo gospodarsko neodvisnost.

Belgrad, 7. novembra. Semkaj je došel iz glavnega stana kralj Peter in imel daljši razgovor z min. Pašičem.

Bukarešt, 7. novembra. Tu se mučeči vodja Albancev in bivši poslanec v Carigradu Izmail Kemal-paša je odpotoval na Dunaj.

PRITOŽBE ŽURNALISTOV ZOPER SRBSKO UPRAVO.

Berolin, 7. novembra. »Lokalanzeiger« poroča, da so vsi poročevalci velikih evropskih listov srbski glavni stan zapustili in se vračajo domov. List trdi, da Srbi na tisoče Arnavtov postrelijo ter da ranjeni Arnavti s sklenjenimi rokami prosijo zdravnike, naj jih ne odpuste kot ozdravljene, ker jih potem čaka smrt. (Tudi če bi to bilo res, zadeva arnavtske roparske bande le zaslužena kazen, ne le zavoljo svojih kraj, ropov in umorov, temveč i zaradi izdajalskega obnašanja nasproti srbski armadi. Opomba uredn.) Nadalje tožijo žurnalisti, da se jim ni pustilo ničesar poročati in da je brzjojavna ter poštna služba bila desorganizirana. Ni se jim pustilo poročati, da sta se srbski prestolonaslednik in ruski konzul v Skoplju dolgo razgovarjala in da se med strežnicami na bojnem polju nahaja mnogo lahkoživk. Nasprotno pa, da se je gotovim osebam dovoljevalo obširno poročanje.

Belgrad, 7. novembra. Srbska vlada je uvedla preiskavo proti sekcijskemu šefu listkovnega urada Mihajloviču in cenzorju Jof. Soviću radi pritožb tujih žurnalistov.

Sović je baje v prid »Daily Chronicle«, katerega poročevalec je bil obenem, druge žurnaliste oviral.

Zadnje vesti.

Turška armada ludi pri Čataldži poražena. — Sultan zbežal v Skulari? — Bulgari stoje v San Stefanu. — Velika panika v Carigradu.

Köln, 7. novembra. »Köln. Ztg.« poroča iz Sofije: Dve dni vna bitka pri Čataldži je odločena. Boj je bil ljut. Moč zadnje turške armade je do kraja zlomljena. Bulgarska armada je vrgla turško iz Čataldže. Bulgari so osvojili med drugim nebroj zastav.

Constanca, 7. novembra. Po semkaj došlih vesteh stoje Bulgari že pred San Stefanom. Turški sultan in vlada sta baje že v Skulari na azijska tla pobegnila. V Carigradu vlada velika panika. Ljudje vsako uro pričakujejo bulgarske armade, a še bolj se boje razbitih turških tolpc, ki drve iz Čataldže od Bulgarov preganjani, proti mestu. Od Kurdov, ki hodijo po mestu, se pričakuje najhujšega. Po ulicah se že vrše poboji. Vse je polno ranjencev.

Sofija, 7. novembra. Tako Viza kakor Rodosta sta od Bulgarov zasedena. Ob obali marmarskega morja vihrajo bulgarske zastave.

Pariz, 7. novembra. Zopet se razširjajo vesti, da so Nazim-pašo v. li Bulgari ali da so ga turški vojniki sami ustr. lili.

Naši poslanci za pravice hrvalsko-slovenske domovine.

GOVOR DR. KOROŠCA O SEDANJEM POLOŽAJU.

Budimpešta, 7. novembra. V današnji seji zunanega odseka avstrijske delegacije je dr. Korošec najprej zavračal napade dr. Ellenbogna na prestolonaslednika in z zadovoljstvom konstatiral, da se prestolonaslednik, čuteč veliko odgovornost svojega mesta, briga za interese monarhije. Sodelovanje diplomatskih in vojaških krogov je le pozdravljati.

Kar se tiče Jugoslovanov so bili monarhiji in dinastiji vedno zvesto udani in sicer celo v takih razmerah, v katerih bi se bila udanost vsakega drugega naroda omajala. (Pritrjevanje.) Mi hočemo ostati i nadalje monarhiji zvesti. Toda monarhija mora Jugoslovanom to staljšče olajšati s tem, da jim ustvari kulturni in politični centrum. Ako pa se to ne zgodi, se utegne proti naši volji zgoditi, da se bodo oči mnogih obračale proti centru izven naše države. Jugoslovanska irendenta bi bila tembolj nevarna, ker se je trenje med jugoslovanskim in italijanskim elementom razun nekaterih bojnih točk v nekem oziru zmanjšalo in bi našle take težnje pri Italiji podpore.

Politika, ki gleda na to, da monarhijo obvaruje edinole največje škode, je slaba. Ako hoče Avstrija nanovo oživeti, mora gledati na svojo interesno sfero na jugu, a tej nalogi bo le kos, ako svoje Jugoslovane v njihovem nacionalnem stremljenju podpira.

Nato je govoril dr. Masařyk, ki je avstrijsko diplomacijo ostro napadal.

VAŽNA IZJAVA DR. ŠUSTERŠIČA.

Budimpešta, 7. novembra. »Pesti Hirap« objavlja intervju z dr. Šusteršičem, v katerem slednji izjavlja mnenje, da je le v interesu Ogrvo, ako se postavijo na Slovanom prjazno stališče, kajti Ogrska je brez Slovanov slaba.

Dr. Šusteršič nato v jako ostrih besedah napada režim komisarja Cuvaja in potem govori o hrvalsko-slovenskem kongresu v Ljubljani, ki je bil zelo dalekosežnega pomena. Na tem kongresu se je tudi govorilo o interesih monarhije.

Z vsemi močmi bodo Hrvati in Slovenci odslej težili po združenju. Ime je postranska stvar, naj se to imenuje tri-alizem ali kakoržekoli. Slovenci in Hrvati so en narod. On se čuti tudi kot hrvalskega politika.

Kar se specielno Hrvatske tiče, se morajo povrtni ustavni odnošaji, se mora imenovati ustavni ban, razpisati volitve ter je treba, da pride res do vlade hrvalsko in srbsko ljudstvo po svojih zastopnikih. Sicer bi pa tudi general bil boljši od Cuvaja. Na vprašanje, ali smatra svoje dostojanstvo kot deželni glavar kranjski za združljivo s težnjami, izpremeniti sedanjo ustavno obliko monarhije, je dr. Šusteršič odgovoril:

Zakaj pa ne? Jaz sam deželni glavar optom deželne avtonomije in od te odvisen, sicer sem pa neodvisen politik, ki za svoje prepričanje živim in umrjem.

JUGOSLOVANSKA OBSTRUKCIJA.

Dunaj, 7. novembra. Ker je poslanec N. Dubilič stavil 52 izpreminjvalnih predlogov, ni na pravočasno rešitev budžeta misliti.

Fin. minister Zaleski je danes posredoval, da bi dr. Stürgkh stopil v zvezo z voditelji Jugoslovanov. Šele, če bi to dovedlo do rezultata, je mogoče misliti na nadaljevanje razprav v budgetnem odseku.

Do zdaj se v pogajanjih z Jugoslovani ni še dosegel sporazum. Začetkom današnje seje sta socialna demokrata dr. Diamond in Seitz Jugoslovane napadla.

Jugoslovani so burno proti temu protestirali. Hrušč in trušč je bil tako velik, da se je morala seja do 3. popoldne prekiniti.

× × ×

KARDINAL VASZARY RESIGNIRA.

Budimpešta, 7. novembra. Kardinal primas ogrski Vaszary je Svetega Očeta prosil, naj mu dovoli kot primasu in nadškofu gronskemu resignirati. Za naslednika se imenuje kaloški nadškof Czernoch.

PRINC LIECHTENSTEIN.

Dunaj, 7. novembra. Nižjeavstrijski deželni maršal princ Alojzij Liechtenstein je zopet obolel.

SMRTNA KOSA.

Dunaj, 7. novembra. Najstarejši avstrijski aviatik Viljem Kress je danes na kapi umrl.

DIVJE SUFFRAGETKE.

London, 7. novembra. Pri neki včerajšnji demonstraciji suffragetke so slednje pobile 18 izložbenih šip. Dve dekleti so aretirali.

Ljubljanske novice.

lj Katoliško društvo rokodelskih pomočnikov priredi v nedeljo dne 10. novembra 1912 v Rokodelskem domu gledališko predstavo. Spored: 1. Ant. Svetek: Majolčica, moški zbor. 2. V. Novak: Gorski kraj, moški zbor s tenor-solo (poje g. L. Bajde). 3. Govor. 4. Kuplet. Poje g. Jernej Ložar. 5. Zapravljujec. Čarobni igrokaz v treh dejanjih (šestih slikah). Začetek točno ob 6. uri zvečer. Igra »Zapravljujec« se bo ponovila na primerno prenovljenem odru v »Rokodelskem domu«. Nove kulise in dekoracije je izvršil slikar g. Matej Trpin. — Vstopnina: Sedeži I.—IV. vrste po 1 K; V.—VIII. vrste po 80 vin., IX.—XII. vrste po 60 vin. Stojišča po 40. vin.

lj Oviranje del v Ljubljani. Tvrdba E. Czeczowicka in sin — Alpiska stavbna družba — je s svojimi regulacijskimi deli v strugi Ljubljanice zdaj v polnem tiru. Toda v zadnjem času se ima tvrdba boriti z ovirami, ki prihajajo s strani občinstva. Zgodilo se je, da so odrasli ljudje in otroci udrli na prostor, kjer se dela, in so podjetju delali napotje. Zvečer po končanem delu in ob nedeljah so neznanj nagajivci dvignili vozčke s tira ter jih prevrnili v vodo. Odvili so tudi na vozeh in strojih železne dele in pometali proč. Na mostu dolenske železnice stoje podnevi včaih cele trume odraslih oseb in otrok. Zadnje dni se je pripetilo, da so se večji dečki oborožili s kamenjem ter so obmetavali lokomotivo in vlak s celo točo kamenja. Ne le da je tako surovo postopanje zelo nevarno za osobje na lokomotivi, nego bi moglo povzročiti tudi nesrečo. Neki prebivalci v hišah ob Ljubljani med Francovim in Št. Jakobskim mostom pa imajo to grdo navado, da vse kuhinjske ostanke, razbite lonce, sklede in krožnike ter steklenice in sploh vse odpadke in smeti skozi okna mečejo v strugo Ljubljanice. Pri tem svojem početnju pa se ti zanikarneži prav nič ne ozirajo na to, da delajo v strugi inženjerji in delavci. Tako se je zgodilo, da so bili v Ljubljani zaposleni uradniki in delavci onesnaženi. Take ovire, ki izvirajo le iz surovosti in zanikarnosti nekih zanemarnjenih ljudi, se morajo nehati. Mestna policija ima naročilo, da vzdržuje ob Ljubljani popolni red. Ovajeni neredneži pa se bodo ali sodnijsko po kazenskem zakonu ali pa policijsko po določbah cestnega policijskega reda za mesto Ljubljano kaznovali kar najstrožje. Starši otrok se zatorej opozarjajo na opisane dogodke, da se izogone posledicam ponovnih izgredov ob Ljubljani. Hišne stranke pa se opominjajo, da je metanje kakršnihkoli stvari v strugo Ljubljanske kaznivo.

lj Umri je spoštovani ljubljanski meščan, bivši pekovski mojster g. A. Jenko v 75. letu starosti. Možu poštenjaku bodi zemljica lahka!

lj Katoliško društvo rokodelskih pomočnikov se udeleži z zastavo jutri, v petek, dne 8. novembra, pogreba svojega častnega člana, bivšega pekovskega mojstra, g. Alojzija Jenko. Pogreb bude ob pol 4. uri popoldne z Miklošičeve ceste 36. Gg. društveniki, katerim je mogoče, naj se zbero ob 3. uri v Rokodelskem domu.

lj Novo vinsko trgovino namerava otvoriti g. Fr. Scagnetti, brat stavbeni-

ka g. Scagnettija, v Metelkovi ulici v hiši, ki jo je kupil od gospe Kuga. Magistratni gremij je dovolil potrebne preizdave.

Dnevne novice.

+ Zmaga S. L. S. Včeraj so se vršile občinske volitve v veliki občini Prečna pri Novem Mestu. S. L. S. je zmagala v vseh treh razredih, samo dve podobčini sta volili nasprotno.

+ O ekspoziju grofa Berchtolda se je dr. Šusteršič takole izrazil: »Ekspozije grofa Berchtolda vsebuje eno pozitivno temeljno misel največjega pomena, da je namreč treba po zmagah balkanskih držav ustvarjeno novo situacijo v dalekosežni meri vpoštevati. Ta temeljna misel je vseskozi prava in iz danega položaja sledi z dosledno nujnostjo. Grof Berchtold pa bi bil lahko še pristavil, da bi bila zraven takojšnje korenite izpremembe naše balkanske politike nujno potrebna tudi takojšnja temeljita izprememba celokupne naše jugoslovanske politike, zlasti v naši monarhiji sami. Šele potem bi preobrat v naši politiki bil popoln in bi se monarhija obvarovala nadaljne škode.

+ Naši bratje trpe ne samo na Balkanu, tihe narodne smrti ginejo najsevernejši Jugoslovani — koroški Slovenci in Slovenci ob štajersko-nemški meji. Za svoj rod prelivajo balkanski Slovani svojo kri, mi pa ne bi utrpeli niti nekoliko desetice, da rešimo brate in zemljo izpod jarma naših narodnih nasprotnikov. Bod mo tudi mi požrtvovalni, hitimo koroškim Slovincem in Slovincem ob štajersko-nemški meji v prvi vrsti s tem na pomoč, da pokupimo kolikor mogoče veliko srečk »Slovenske Straže«! — Naj bi ta poziv, katerega beremo v vrlem našem »Domoljubu«, upoštevali povsod, koder prebivajo zavedni Slovenci. Zrebanje je že 18. novembra Srečka samo 1 K. Vrednost dobтков 20.000 K. Kupujte, naročajte srečke »Slovenske Straže«!

+ Župnik Govedič umrl. Iz šoštajna nam brzjojavljajo, da je umrl ondotni župnik č. g. Govedič. Pogreb bo v soboto ob pol 11. uri dopoldne.

+ Odseki »Orlov« — prihodnjo nedeljo povsod na delo, da na celi črti izvedemo točke poslanske okrožnice.

+ Pismo iz Sofije prinašamo na drugi strani »Slovenca«. Pomotoma je stavec nad pismo nastavl »Pismo iz Srbije«, kar naj čitatelji blagovolijo sami popraviti.

— Zaprta šola. Vsled razsajajoče škrilatinke med otroci je v Litiji šola zaprta. Zahtevala je že precej smrtnih žrtev kakor v Litiji tako v okolici.

— Okrajni glavar Parma iz Litije je odšel na dopust, s katerega se najbrž ne povrne.

Namesto ribjega olja

Koliko otrok je prisiljenih piti ribje olje; gotovo je, da jim žele starši stem le dobro, pa otroci jim bodo hvaležni, ako bodo smeli namesto ribjega olja jemati Scottovo emulzijo. V tem preparatu se okus in duh po ribjem olju popolnoma zgubi, malim pa ugaja ta smetani podobna zmes tako zelo, da začno veselo vzdikati in z nogami cepetati, ko ugledajo steklenico. Uspeh Scottove emulzije je — kakor uči izkušnja — tako presenetljiv, da slabotni otroci svoje sovratnike telesno in dušno prekose. Toda vedno samo pristna Scottova emulzija, nikdar ponaredba.

Cena originalni steklenici je 2 K 50 v. Dobi se v vseh I. karnah. Kdor pošlje 50 vinarjev v znamenju na SCOTT & BOWNE, G. m. b. H., Dunaj VII. in se sklicuje na ta časopis, dostavi se mu ena pošiljatev potom lekarne za poskušnjo.

: Naročite „Slovenca“ :.

Fran Petrič, nadučitelj v Našlem, naznanja v svojem kakor tudi v imenu vseh ostalih sorodnikov, da je Bogu Vsemogočnemu dopadlo polkicati k Sebi našo predobro mater, oziroma teto, gospo

Terezijo Petrič

ki je po dolgem, zelo mučnem trpljenju, previdena s sv. zakramenti včeraj, dne 6. novembra v 65 letu starosti mirno izdihnila svojo blago dušo. Zemski ostanke nepozabne blage pokojnice se jutri, dne 8. novembra na župnem pokopališču v Dobropolu polože k večnemu počitku. 3519 Priporočamo jo pobožni molitvi!

— III. slovenski protialkoholni kongres je preložen s 17. novembra na 29. in 30. december. Vzrok je ta, ker sedaj vojske vso pozornost in zanimanje nase obrača. Tudi je odšel dr. Krajec, ki je imel na kongresu predavati, v Belgrad na pomoč. Do takrat je upanje, da se povrne in nam morda ve povedati kaj zanimivega iz Srbije, kjer je protialkoholno gibanje močno razvito. Kongres je tudi zato preložen na božične počitnice, da se ga bodo lažje udeležili učitelji in katehete, za katere bodo v ponedeljek 30. decembra posebna predavanja.

— **Po'zkušn rop v vlaku d Ljnjske železnice.** Gosp. Samohrd, brat dr. Samohrda, šefa gradbenega podjetja belokranjske železnice, se je peljal 18. t. m. v Novo mesto z 80.000 K. ki so bili namenjeni za plačo delavcem Nedaleč od postaje Višnjagora se je vsedel nasproti njega boljše oblečeni gospod in ko je vlak najhitreje vozil, skočil je proti g. Samohrdu in grozeče zahteval od njega denar. Gospod Samohrd je potegnil revolver ter se z revolverjem ubranil napadalca, ki je nato prestrašen skočil iz vlaka in pobegnil.

— **Šoška vest.** Za suplentko v Zg. Šiški je imenovana gđ. Marija Habě.

— **Pogreb ponesrčnega aviatika.** Gerica 6. novembra. Ponesrčenega nadporočnika Aristida pl. Petroviča so pokopali danes 7. t. m. z velikim sijajem. Vojaštvo hoče izkazati vse časti prvemu ponesrčenemu avstrijskemu častniku-aviatiku. Zastopane bodo vse garnizije iz Trsta Ljubljane, Dunaja, Gradca, Celovca itd. Pogreba se bo udeležil tudi zastopnik vojnega ministrstva. Pokojnikova družina prebiva na Dunaju.

— **Samoumor vsled bede.** V Puntigamu se je obesil podeželni pismonoša Anton Bauer. Bil je star 38 let in oče štirih otrok. Mesečne plače je imel 62 kron.

Vsaka gospodinja bode nad letošnjim Messmerjevim čajem iznenadena. Močna, okusna zmes 5 K za pol kilograma, priljubljena ruska zmes 6 K za pol kilogr. dajeta res idealno pijačo, manjši zavitki po 50 do 100 h.

Gospod
UBALD PL. TRNKÓCZY
lekarnar

Ljubljani.

Na priporočilo gosp. Medic-a naročil sem bil za pokušnjo 1 zavoj Vašega „Sladin-čaja“. Ker pa je isti zmešan z nekoliko kuhanim kravjim mlekom mojemu 4 mesece staremu otroku tako ugajal, začela ga je moja žena redno z Vašim res izvrstnim „Sladnim čajem“ (znamka „Sladin“) hraniti in otrok se ga je tako privadil, da bi sedaj brez njega skoro ne mogel biti. Zatorej Vas uljudno prosim, pošljite mi po četrti pošiljati takoj še nadaljnih 6 zavojev Vašega „Sladnega čaja“, katerega bom dem vsakemu najtopleje priporočal.

Škofljica, dne 12. februarja 1912.

Odličnim spoštovanjem udani

Vinko Ogorelec ml.,
lesni trgovec.

179

Tržne cene.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta, 7. novembra 1912.

Pšenica za april 1913 . . . . . 11.75
Rž za april 1913 . . . . . 10.40
Oves za april 1913 . . . . . 10.86
Koruza za maj 1913 . . . . . 7.89

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306.2 m. sred. tlak 736.0 mm

Dan	Čas opazovanja	htanje barometra v mm	temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Podavnanje v 24 urah v mm
6	9. zveč.	736.9	2.1	sr. szah.	Jasno	
7	7. zjutr.	740.2	3.1	sl. jzah.	"	0.0
7	2. pop.	740.4	3.5	m. svzh.	"	

Srednja večerajšnja temp. 5.2°, norm. 5.9°.

KAC Popov
najboljša ruska čajova znamka

Zitno kavo, najpopolnejši izdelek zadnjega časa, zajamčeno slovenski produkt, pošilja 5 kg v lepi platneni vrečici za K 4— po povzetju na vsako avstro-ogrsko pošto. V vsaki pošiljki se priloži prav lepa in dragocena premija, kot pozlačen kozarec, lonček, poslikana šatulja, jedilno orodje i. dr. porabni predmeti in prav lepi okraski za vsako gospodinjstvo. Obrnite se zaupno na trdvo Jos. Vesely, Praga VII. 596 Češka. 3016

V najem se dajo:

3 velike svetle sobe z 1 predsobo, I. nadstropje, električna razsvetljava, najprometnejša cesta, prikladne za pisarno ali stanovanje, takoj ali za februarjev termin. — Polzve se: Se-lenburgova ulica št. 1, I. nadstropje.

3500 2 Ravnotam se poceni prodajo:

manufakturne stelaže in prodajalske mize.

Novo zidana vila

1 uro od Maribora, 5 minut do kolodvora, obstojča iz več stanovanjških, lepe kleti, z gospodarskim poslopljem in vrtom, se pod ugodnimi pogoji poceni proda. A. Kokol v Wildonu na Štajerskem.

Konfekcijska trgovina

in 970 50

zavod za izdelovanje oblek po meri

A. Kunc, Ljubljana

Dvorski trg Zidovska ulica

priporoča svoje izborne izdelke

vsakovrstnih jesenskih in zimskih oblačil.

Strogo solidna postrežba.

Nnižje, stalne cene.

Ilustrovani ceniki na razpologo!

Išče se

prodajalka

Vstop 1. decembra 1912. Naslov pove uprava lista pod št. 3516.

Sprejemem takoj

stenografa

popolnoma večšega slovenske in nemške stenografije ter strojepisja. Dr. I. Breje, odvetnik v Celovcu. 3515 3

500 K

Vam plačam, ako Vaših kurjih oči, bradavic in trde kože tekom 3 dni brez bolečin ne odpravi moj uničevalec korenin Riaz-zilo. — Cena lončku z jamstvenim pismom 1 krono. 2519

Kemény (Kaschau) I. Poštni predal 12/160, Ogrsko.

Gospodična

z nekaj prihranka — bi se v svrhu možitve rada seznanila z omikanim gospodom, v starosti 35—40 let. Prijazni dopisi pod „Značaj 3483“ na upravo tega lista. ::

3483

TRGOVSKI POMOČNIK

mešane stroke, (tudi manufakturnist) želi primerne službe. Nastopi lahko takoj. Ponudbe pod »vesten« 3512 naj se pošljejo na upravo Slovenca.

50 K najdenine

za zlato zaponko (brožo) na vsakem koncu imajoča po en biser, in vmes paroma se menjajočimi se malimi rubini in dijamenti, ki je bila izgubljena v terek zvečer na potu v nemško gledišče. Odda naj se na Dunajski cesti št. 11, I. nadstropje desno. 3511 3

MLIN in ŽAGA

ter 10 do 20 orolov zemljišča se prav po nizki ceni proda na Golniku na Gorenjskem. — Več pove Avgust Erzlin, Elizabetna cesta 4 v Ljubljani. 3504

Sprejemem

izkušenegega kurjača

(strojnika) za 20 P. S. močan stroj, nastop službe lahko takoj. — Franc Urbančič, Bač p. Knežak Notranjsko. 3514 3

Vpokojeni orožniški postajevodja išče kake

primerne službe

kot nadzornik, pisar, knjigovodja ali kaj enakega. Nastop lahko takoj. Ponudbe pod šifro »SLUŽBA« poštnoležeče v Stražišču pri Kranju.

Priporoča se največja zaloga oblek

za gospode in dečke

A. Lukič

Ljubljana, sred. Škofljiča 19

vedno največja konfekcija za dame in deklice.

Nizke cene! Solidna postrežba! Nizke cene!

»DIE ZEIT«, zelo razširjen dunajski list, piše v št. 2008, Dunaj, sobota, dne 29. vinotoka 1910, na strani 19 pod naslovom: Narodnogospodarska revija »Casa«. Dalje »NAŠ OTROK« Casopis za vzgojo in varstvo otrok, Dunaj, V. letnik, št. 2, koncem maja 1907. — Potem: »NARAVNI NAČIN ZDRAVLJENJA« Glasilo za praktično higijeno na Dunaju decembra 1910. št. 421, 22. letnik pišejo sledeče:

Varčne gospodinje!

Dočim daste za vsa druga otročja redilna sredstva 1 do 3 K, velja »SLADIN« ali dr. pl. Trnkóczy-ja »SLADNI GAJ« 1 zavojček z 1/2 kg samo 60 vin. Na tisoče otrok ga zavživa z najboljšim uspehom. — Glavne zaloge v Ljubljani lekarna Trnkóczy, zraven rotovža; na Dunaju v lekarnah Trnkóczy: VIII., Josefstädterstrasse 25; III., Radetzkyplatz 4; V., Schönbrunnerstrasse 19; v Gradcu, Sackstrasse 3. Razpošiljanje po pošti. — Prva največja eksportna trdka. — Preizkušeno lekarniško blago. — Drogiljske cene. — Mastin za živinoorejce. — Telefon št. 190.

Primarij dr. Josip Slojč
ne ordinira
do preklica

J. Ciuha

uljudno vabi k nakupu ylm-skih potrebščin v svojo manufakturno trgovino „Pod Tranžo“ Stari trg št. 1.

3226

V najem se dajo v hiši na Mestnem trgu št. 28 s prvim novembrom:

a) trgovinski lokal, 3490
b) 2 skladišč, dvorišče in klet
c) I. nadstr. kot stanovanje

ali pisarna, eventualno tudi skladišče.

Podrobno ti ravnotam II. nadstropje.

Novo jesensko in zimsko blago

za ženske obleke pri

R. Miklauc

Ljubljana, Štritarjeva ulica 5.

Vzorce na zahtevo. Cene nizke.

Postrežba znano doba.

3229

Mladenič,

pošten in trezen, krščanskega mišljenja, vaju konjem, več dobro slovenskega pisanja in drugih del; zmocen kavcije, išče primerne službe v mestu. Naslov pove uprava lista pod št. 3498.

„BLAUGAS“

je dosedaj najlepša luč na svetu, gori navzdol kakor električna luč, ne zamrzne nikoli, ni potreba nikoli snažiti kakor pri acetilenkah (karbid). Aparat je vedno jako pripraven za cerkve, graščine, vile, hotele, gostilne, šole, trge in mesta, bolnice in sanatorije.

Priprave za zobozdravnike, laboratorije in avtogensko varjenje.

Generalno zastopstvo „Blaugas“
Celje, Zavodna ul. št. 49.

Proračuni in načrti franko. 3425

Dobro izurjen 3493

mlinar

vešč mlenja na štule, išče službe za 1. december. — Ponudbe pod »Mlinar 3495« na upravo tega lista.

Krojaški pomočnik

se sprejme takoj pri

JOSIP JURČ, Radovljica,
Gorenjsko. 3494